

POLITIET
TROMS POLITIDISTRIKT

TROMS POLICE DISTRICT

Rettsikkerhet ved lovbrudd – Fornærmede, vitner og mistenkte med kognitive funksjonsnedsettelse

Lise Kristine Folkestad
Avhørsspesialist

Politiets arbeid/ avhør

- Anmeldelse
- Kompetanse
- Rutiner
- Samarbeid

Avhør

- Avhør
- Det skal gjennomføres tilrettelagte avhør av psykisk utviklingshemmede- også når det er tvil om vitnets funksjonsnivå
- Skal så vidt mulig tas av en politietterforsker som både har gjennomført Politihøgskolens spesialutdanning i avhør av barn og ungdom, og i tillegg har bestått Politihøgskolens spesialutdanning i avhør av førskolebarn og særlig sårbare voksne.

Avhør forts

- Avhør av særlig sårbare voksne i saker der det er obligatorisk å ta tilrettelagte avhør, det vil si i saker som gjelder seksuallovbrudd, kjønnslemlestelse, mishandling i nære relasjoner, drap eller kroppsskade skal skje på et barnehus.
- Oppfølging i etterkant
- Avhør av mistenkt/ siktet burde også gjennomføres av person med spesialistutdanning-

Utviklingshemmedes rettigheter

- Vitner som skal avhøres ved tilrettelagt avhør har tilsvarende forklaringsplikt for politiet som de har for retten. Fornærmede/vitner under 15 år, eller med høy grad av psykisk utviklingshemming skal ikke foreholdes stpl § 122 og 123
- Straffeprosessloven § 239 tredje ledd skal forstås slik at alle som er diagnostisert som psykisk utviklingshemmet – uavhengig av graden av utviklingshemming – skal avhøres ved tilrettelagt avhør.

Eksempler fra avhør

Dom

Retten finner bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte har forholdt seg som beskrevet i tiltalebeslutningen. Ved bevisvurderingen har retten vektlagt fornærmedes forklaring slik den fremkommer i de to tilrettelagte avhørene.

Forklaringen fremstår totalt sett somkonsistent, troverdig og den beskriver overgrep som fornærmede reelt sett har opplevd.

Ved bevisvurderingen har retten også vektlagt hvordan saken først ble avdekket gjennom fornærmedes forklaring til nærstående personer, og hvordan hun over tid har opprettholdt denne forklaringen til flere personer i **hjelpeapparatet** og kretsen rundt henne.

Dom forts

- De tilrettelagte avhørt og den øvrige bevisførsel gir imidlertid retten et godt inntrykk av fornærmedes evnenivå og kognitive fungering.
- Samlet sett har fornærmede gitt en troverdig og konsistent forklaring uten indre motstrid.
- Forklaringen har vært opprettholdt over tid til forskjellige personer, noe som underbygger troverdigheten. Fornærmedes forklaring om overgrep har hatt et høyt detaljnivå uten påviselige feil, og forklaringen underbygges av andre opplysninger i saken.